

Programowanie C (CP1S01005)

Politechnika Białostocka - Wydział Elektryczny
Cyfryzacja przemysłu, sem. I, studia stacjonarne I stopnia
Rok akademicki 2023/2024

Wykład nr 5 (08.12.2023)

dr inż. Jarosław Forenc

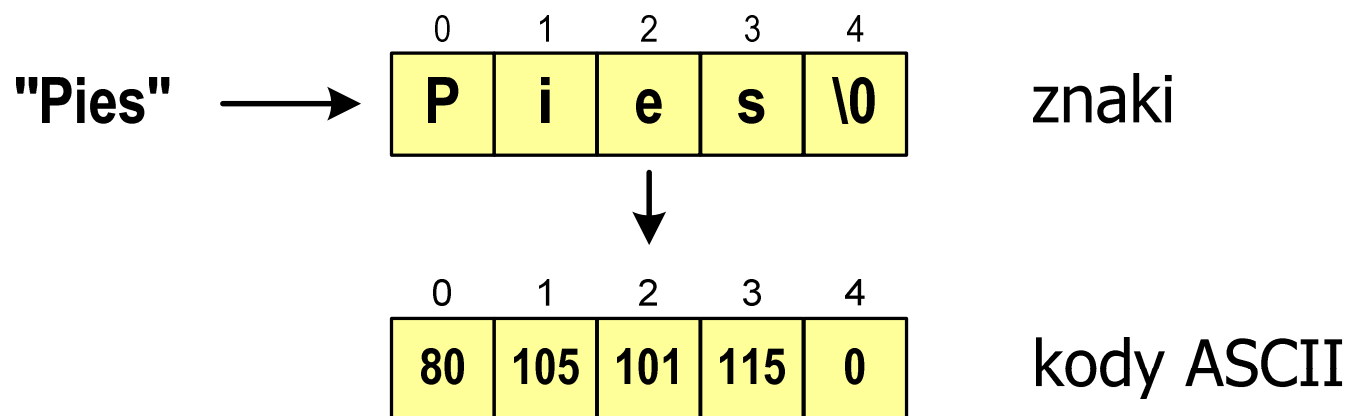
Plan wykładu nr 5

- Łańcuchy znaków
 - wyświetlenie i wczytanie tekstu
 - plik nagłówkowy string.h
- Struktury
 - deklaracja struktury i zmiennej strukturalnej
 - odwołania do pól struktury
 - inicjalizacja zmiennej strukturalnej
 - złożone deklaracje struktur
- Pola bitowe, unie
- Wskaźniki
 - deklaracja, przypisanie wartości
 - związek z tablicami i strukturami, operacje na wskaźnikach

Język C - łańcuchy znaków

- **łańcuch znaków** - ciąg złożony z zera lub większej liczby znaków zawartych między znakami cudzysłowu

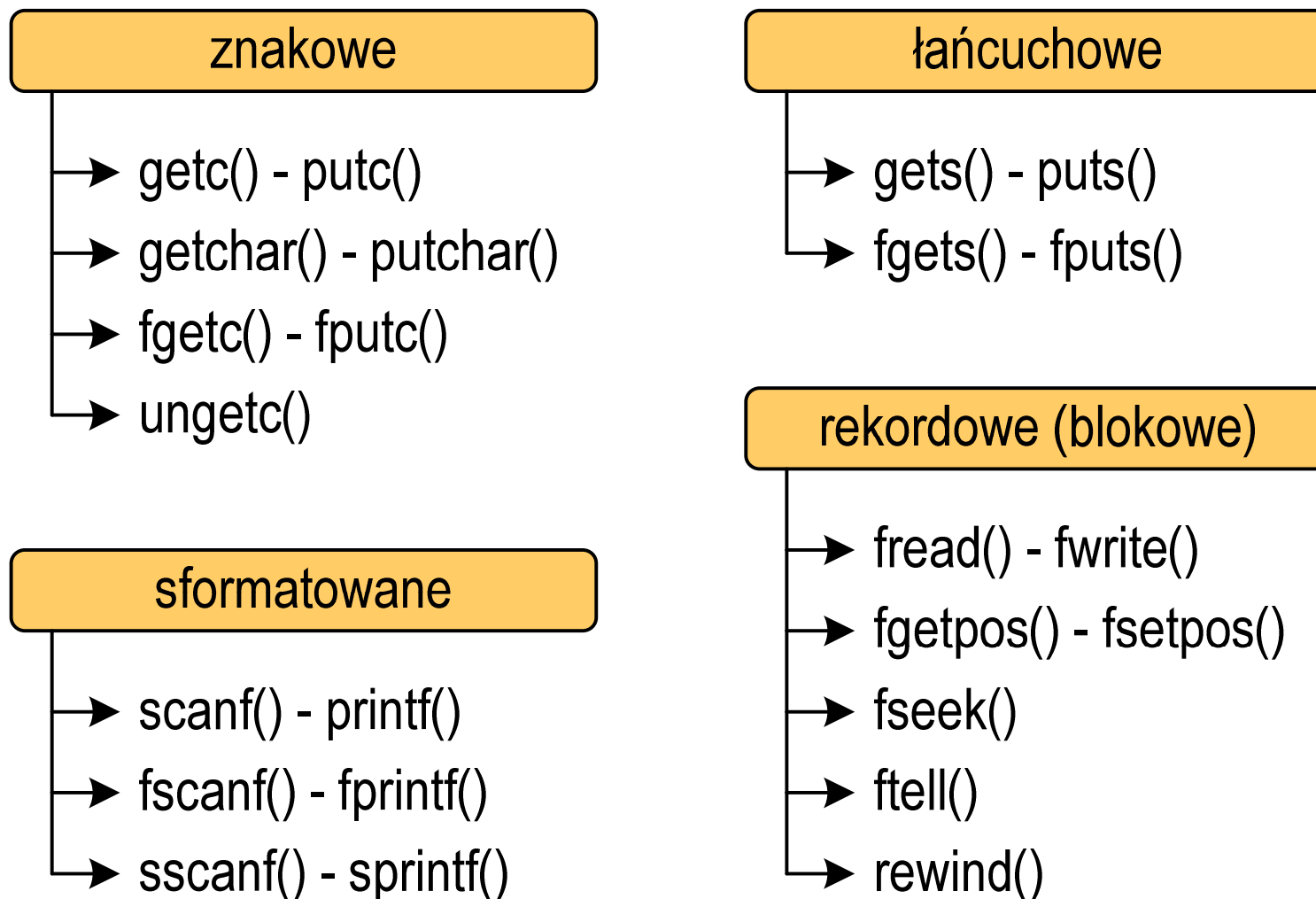
"Pies"

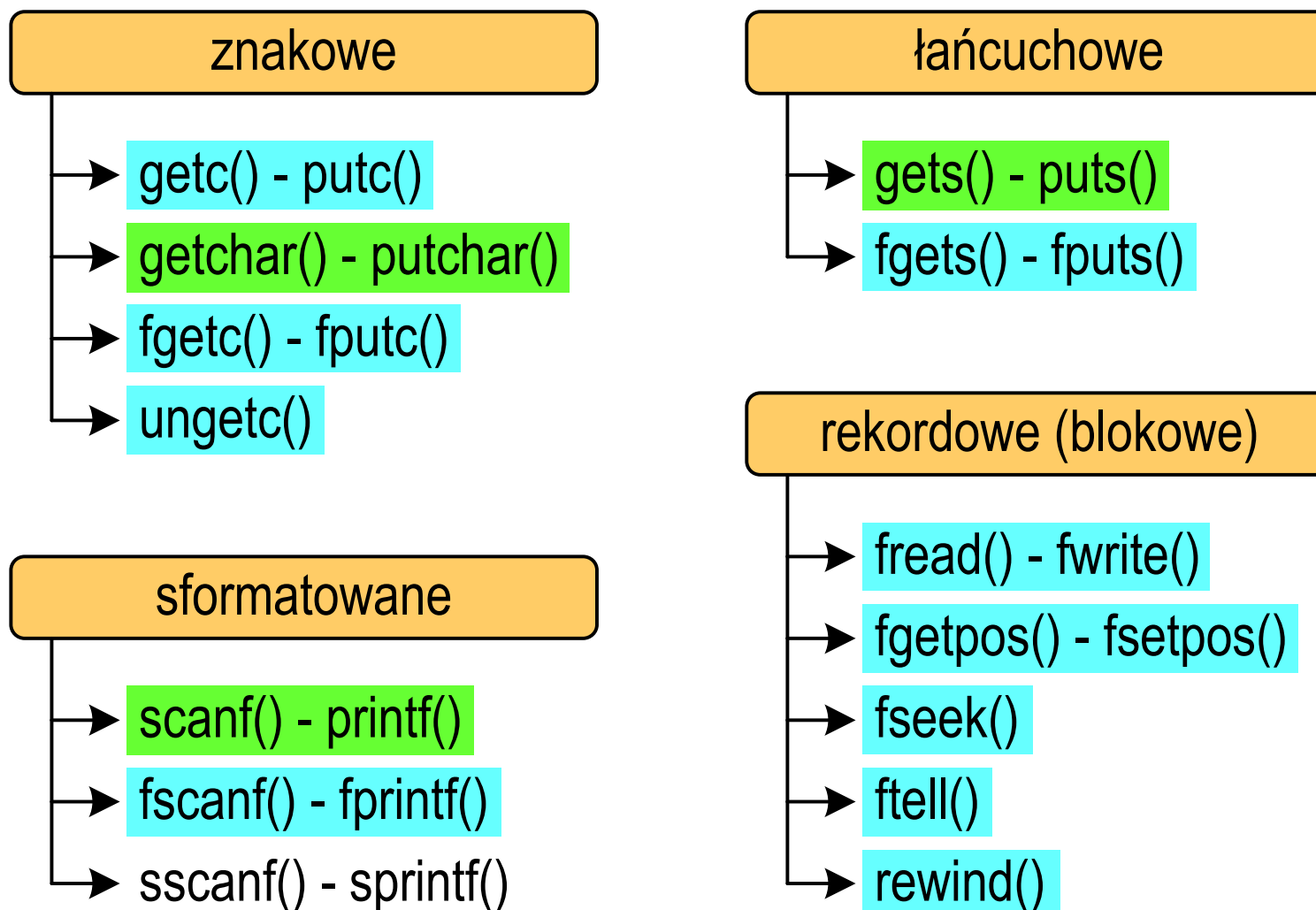
- Deklaracja i inicjalizacja łańcucha znaków

```
char txt[10] = "Pies";
```

Język C - standardowe funkcje wejścia-wyjścia

Język C - standardowe funkcje wejścia-wyjścia

Język C - wyświetlenie tekstu

- Wyświetlenie tekstu funkcją `printf()` wymaga specyfikatora `%s`

```
char napis[15] = "Jan Kowalski";  
printf("Osoba: [%s]\n", napis);
```

```
Osoba: [Jan Kowalski]
```

- W specyfikatorze `%s`: szerokość określa szerokość pola, zaś precyzja - liczbę pierwszych znaków z łańcucha

```
char napis[15] = "Jan Kowalski";  
printf("[%10.6s]\n", napis);
```

```
[    Jan Ko]
```

Język C - wyświetlenie tekstu

- Do wyświetlenia tekstu można zastosować funkcję `puts()`

```
puts()
```

```
int puts(const char *s);
```

- Funkcja `puts()` wypisuje na `stdout` (ekran) zawartość łańcucha znakowego (ciąg znaków zakończony znakiem `'\0'`), zastępując znak `'\0'` znakiem `'\n'`

```
char napis[15] = "Jan Kowalski";  
puts(napis);
```

```
Jan Kowalski
```

Język C - wyświetlenie znaku

- Wyświetlenie znaku funkcją `printf()` wymaga specyfikatora `%c`

```
char zn = 'x';  
printf("Znak to: [%c]\n", zn);
```

```
Znak to: [x]
```

- Do wyświetlenia znaku można zastosować także funkcję `putchar()`

```
putchar()      int putchar(int znak);
```

```
putchar('K'); putchar(111); putchar(0x74);
```

```
Kot
```


Język C - wyświetlenie znaku

- Łańcuch znaków jest zwykłą tablicą - można więc odwoływać się do jej pojedynczych elementów

```
char txt[15] = "Ola ma laptopa";  
printf("Znaki: ");  
for (int i=0; i<15; i++) printf("%c ",txt[i]);
```

```
Znaki: O l a   m a   l a p t o p a
```

```
printf("Kody: ");  
for (int i=0; i<15; i++) printf("%d ",txt[i]);
```

```
Kody:  79 108 97 32 109 97 32 108 97 112 116 111 112 97 0
```

Język C - wczytanie tekstu

- Do wczytania tekstu funkcją `scanf()` stosowany jest specyfikator `%s`

```
char napis[15];  
scanf("%s", napis);
```

brak znaku `&`

- W specyfikatorze formatu `%s` można podać szerokość

```
char napis[15];  
scanf("%10s", napis);
```

- W powyższym przykładzie `scanf()` zakończy wczytywanie tekstu po pierwszym białym znaku (spacja, tabulacja, enter) lub w momencie pobrania 10 znaków

Język C - wczytanie tekstu

- W przypadku wprowadzenia tekstu "To jest napis", funkcja `scanf()` zapamięta tylko wyraz "To"
- Zapamiętanie całego wiersza tekstu (do naciśnięcia klawisza `Enter`) wymaga użycia funkcji `gets()`

`gets()`

`char *gets(char *s);`

- Funkcja `gets()` wprowadza wiersz (ciąg znaków zakończony `'\n'`) ze strumienia `stdin` (klawiatura) i umieszcza w obszarze pamięci wskazywanym przez wskaźnik `s` zastępując `'\n'` znakiem `'\0'`

```
char napis[15];  
gets(napis);
```

Język C - wczytanie znaku

- Wczytanie jednego znaku funkcją `scanf()` wymaga specyfikatora formatu `%c` (przed zmienną `znak` musi wystąpić operator `&`)

```
int znak;  
scanf ("%c", &znak);
```

- Do wczytania znaku można zastosować także funkcję `getchar()`

<code>getchar()</code>	<code>int getchar(void);</code>
------------------------	---------------------------------

```
int znak;  
znak = getchar();
```

Język C - plik nagłówkowy string.h

`strcpy()`

```
char *strcpy(char *s1, const char *s2);
```

- Kopiuje łańcuch `s2` do łańcucha `s1`

`strlen()`

```
size_t strlen(const char *s);
```

- Zwraca długość łańcucha znaków, nie uwzględnia znaku `'\0'`

`strcat()`

```
char *strcat(char *s1, const char *s2);
```

- Dołącza do łańcucha `s1` łańcuch `s2`

Język C - plik nagłówkowy string.h

`strcmp()`

```
int strcmp(const char *s1, const char *s2);
```

- Porównuje łańcuchy `s1` i `s2` z rozróżnianiem wielkości liter

`strncmpi()`

```
int strncmpi(const char *s1, const char *s2);
```

- Porównuje łańcuchy `s1` i `s2` bez rozróżniania wielkości liter

`strchr()`

```
char *strchr(const char *s, int c);
```

- Szuka w łańcuchu `s` znaku `c`

Język C - plik nagłówkowy string.h

`strlwr()`

`char *strlwr(char *s);`

- Zamienia w łańcuchu **s** wielkie litery na małe

`strupr()`

`char *strupr(char *s);`

- Zamienia w łańcuchu **s** małe litery na wielkie

`strrev()`

`char *strrev(char *s);`

- Odwraca kolejność znaków w łańcuchu **s**

Język C - plik nagłówkowy string.h (przykład)

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>

int main(void)
{
    char napis1[] = "Tekst w buforze", napis2[20];

    printf("napis1: %s \n", napis1);
    int dlugosc = strlen(napis1);
    printf("liczba znakow w napis1: %d \n", dlugosc);
    strcpy(napis2, napis1);
    printf("napis2: %s \n", napis2);
    strrev(napis2);
    printf("napis2 (odwr): %s \n", napis2);

    return 0;
}
```


Język C - plik nagłówkowy string.h (przykład)

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
```

```
int main(void)
{
```

```
    char napis1[] = "T
```

```
    printf("napis1: %s \n", napis1);
```

```
    int dlugosc = strlen(napis1);
```

```
    printf("liczba znakow w napis1: %d \n", dlugosc);
```

```
    strcpy(napis2, napis1);
```

```
    printf("napis2: %s \n", napis2);
```

```
    strrev(napis2);
```

```
    printf("napis2 (odwr): %s \n", napis2);
```

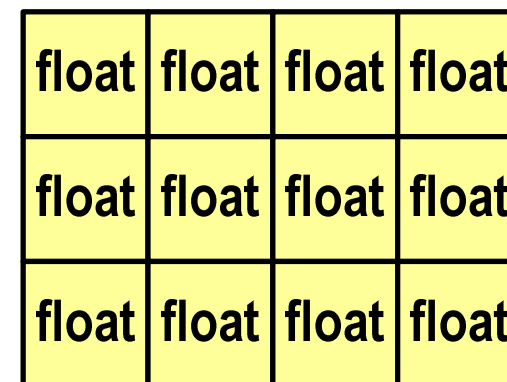
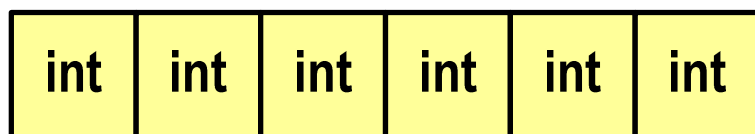
```
    return 0;
```

```
}
```

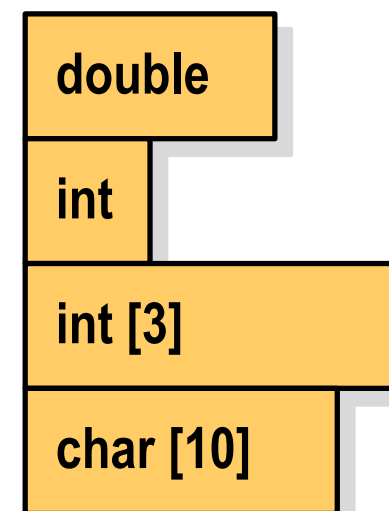
```
napis1: Tekst w buforze
liczba znakow w napis1: 15
napis2: Tekst w buforze
napis2 (odwr): ezrofub w tskeT
```


Struktury w języku C

- **Tablica** - ciągły obszar pamięci zawierający elementy tego samego typu

- **Struktura** - zestaw elementów różnych typów, zgrupowanych pod jedną nazwą

Deklaracja struktury

```
struct nazwa
{
    opis_pola_1;
    opis_pola_2;
    ...
    opis_pola_n;
};
```

```
struct punkt
{
    int x;
    int y;
};
```

- Elementy struktury to **pola** (dane, komponenty, składowe) struktury
- Deklaracje pól mają taką samą postać jak deklaracje zmiennych
- Deklarując strukturę tworzymy nowy typ danych (**struct punkt**), którym można posługiwać się tak samo jak każdym innym typem standardowym

Deklaracja struktury

```
struct osoba
{
    char imie[15];
    char nazwisko[20];
    int wiek, waga;
};
```

```
struct zesp
{
    float Re, Im;
};
```

- Deklaracja struktury nie tworzy obiektu (nie przydziela pamięci na pola struktury)
- Zapisanie danych do struktury wymaga zdefiniowania **zmiennej strukturalnej**

Deklaracja zmiennej strukturalnej

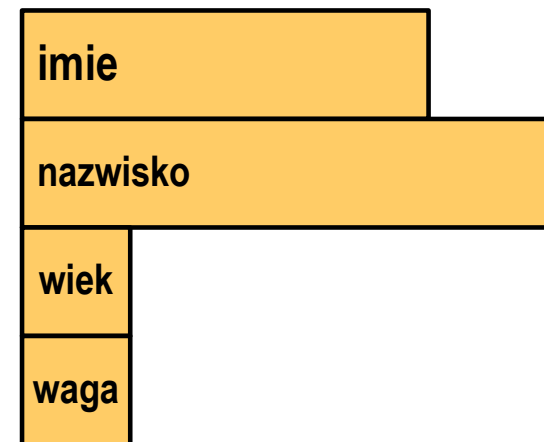
```
#include <stdio.h>

struct osoba
{
    char imie[15];
    char nazwisko[20];
    int wiek, waga;
} Kowal ;

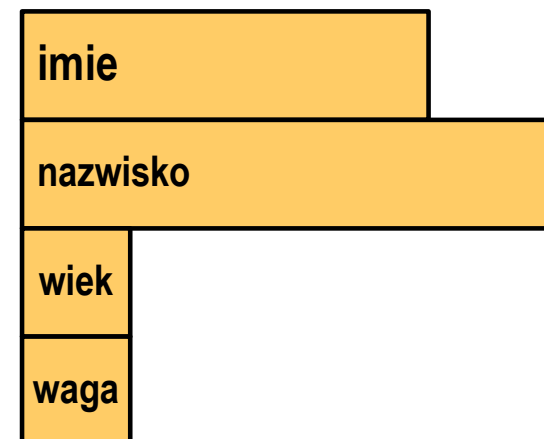
int main(void)
{
    struct osoba Nowak ;
    ...
}
```

- **Kowal, Nowak** - zmienne typu **struct osoba**

Kowal

Nowak

Odwołania do pól struktury

- Dostęp do pól struktury możliwy jest dzięki konstrukcji typu:

```
nazwa_zmiennej_strukturalnej.nazwa_pola
```

- Operator `.` nazywany jest **operatorem bezpośredniego wyboru pola**
- Zapisanie wartości do pól zmiennej **Nowak** ma postać

```
Nowak.wiek = 25;  
strcpy(Nowak.imie, "Jan");
```

- Wyrażenie **Nowak.wiek** traktowane jest jak zmienna typu **int**, zaś wyrażenie **Nowak.imie** traktowane jest jak łańcuch znaków

```
printf("%s - wiek %d\n", Nowak.imie, Nowak.wiek);  
scanf("%d", &Nowak.wiek);  
gets(Nowak.imie);
```

Struktury - przykład (osoba)

```
#include <stdio.h>

struct osoba
{
    char imie[15];
    char nazwisko[20];
    int  wiek;
};

int main(void)
{
    struct osoba Nowak;
```

Struktury - przykład (osoba)

```
printf("Imie:      ");  
gets(Nowak.imie);  
  
printf("Nazwisko: ");  
gets(Nowak.nazwisko);  
  
printf("Wiek:      ");  
scanf("%d", &Nowak.wiek);  
  
printf("%s %s, wiek: %d\n", Nowak.imie,  
      Nowak.nazwisko, Nowak.wiek);  
  
return 0;  
}
```

```
Imie:      Jan  
Nazwisko:  Nowak  
Wiek:      22  
Jan Nowak, wiek: 22
```

Struktury w języku C

- **Inicjalizacja** może dotyczyć tylko zmiennych strukturalnych, nie można inicjalizować pól w deklaracji struktury

```
struct osoba
{
    char imie[15], nazwisko[20];
    int wiek, waga;
};
```

```
struct osoba Nowak = {"Jan", "Nowak", 25, 74};
```

- Do zmiennych strukturalnych można stosować **operator =**

```
struct osoba Kowal = {"Ewa", "Kowal", 21, 54};
struct osoba Kowal1;
Kowal1 = Kowal;
```

Struktury w języku C

```
#include <stdio.h>

struct date
{
    int day;
    int month;
    int year;
} day1;

int main(void)
{
    struct date day2 = {19, 11, 2018};
}
```

day1

day	?
month	?
year	?

day2

day	19
month	11
year	2018

Struktury w języku C

```
    day1.day = 1;
    day1.month = 9;
    day1.year = 2018;

    printf("Date1: %02d-%02d-%4d\n",
           day1.day, day1.month, day1.year);
    printf("Date2: %02d-%02d-%4d\n",
           day2.day, day2.month, day2.year);

    return 0;
}
```

```
Date1: 01-09-2018
Date2: 19-11-2018
```

day1

day	1
month	9
year	2018

day2

day	19
month	11
year	2018

Struktury - przykład (miernik)

```
#include <stdio.h>

struct miernik
{
    double k;    // klasa dokładności
    int d;       // liczba działek podziałki
    double Zp;   // zakres pomiarowy
};

int main(void)
{
    // Amperomierz LE-3P
    struct miernik LE3P = {0.5, 60, 12};
    double Dpm, p;
```


Struktury - przykład (miernik)

```
printf("Amperomierz analogowy LE-3P\n");  
printf("Zakres pomiarowy: %g A\n", LE3P.Zp);  
printf("Liczba dzialek podzialki: %d\n", LE3P.d);  
printf("Klasa dokladnosci: %g\n", LE3P.k);  
printf("-----\n");  
  
printf("Bezwzględny maksymalny blad pomiaru:\n");  
p = 0.2;  
Dpm = LE3P.Zp*(LE3P.k/100+p/LE3P.d);  
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n", p, Dpm);  
  
p = 0.5;  
Dpm = LE3P.Zp*(LE3P.k/100+p/LE3P.d);  
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n", p, Dpm);  
  
return 0;  
}
```


Struktury - przykład (miernik)

```
printf("Amperomi  
printf("Zakres p  
printf("Liczba d  
printf("Klasa do  
printf("-----  
printf("Bezwzgle  
p = 0.2;  
Dpm = LE3P.Zp*(L  
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n", p, Dpm);  
  
p = 0.5;  
Dpm = LE3P.Zp*(LE3P.k/100+p/LE3P.d);  
printf("* dla p = %g, Dpm = %g A\n", p, Dpm);  
return 0;  
}
```

Amperomierz analogowy LE-3P

Zakres pomiarowy: 12 A

Liczba dzialek podziałki: 60

Klasa dokladnosci: 0.5

Bezwzględny maksymalny błąd pomiaru:

* dla $p = 0.2$, $Dpm = 0.1$ A

* dla $p = 0.5$, $Dpm = 0.16$ A

Złożone deklaracje struktur

```
struct punkt  
{  
    int x;  
    int y;  
} tab[3];
```

tab

0	x	y
1	x	y
2	x	y

```
tab[0].x = 10;  
tab[0].y = 20;  
tab[1].x = 15;  
...
```

```
struct trojkat  
{  
    int nr;  
    struct punkt A, B, C;  
} Tr1;
```

Tr1

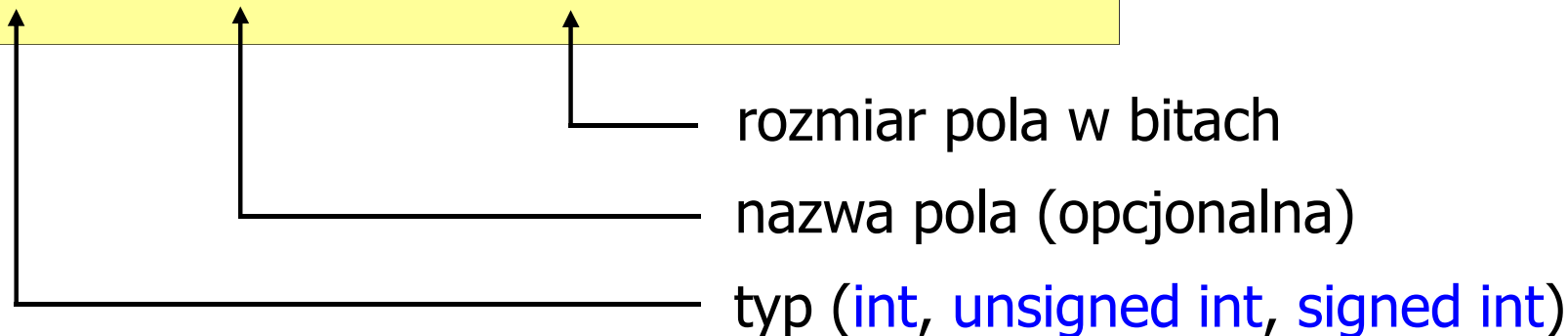
nr		
A	x	y
B	x	y
C	x	y

```
Tr1.nr = 1;  
Tr1.A.x = 10;  
Tr1.A.y = 20;  
Tr1.B.x = 15;  
...
```

Pola bitowe

- Umożliwiają dostęp do pojedynczych bitów oraz przechowywanie małych wartości zajmujących pojedyncze bity
- Pola bitowe deklarowane są wewnątrz struktur

```
typ id_pola : wielkość_pola;
```


- Wartości zapisane w polach traktowane są jak liczby całkowite
- Zakres wartości pól wynika z `wielkości_pola`

Pola bitowe

```
struct Bits
{
    unsigned int a : 4;    /* zakres: 0...15 */
    unsigned int b : 2;    /* zakres: 0...3 */
    unsigned int   : 4;
    unsigned int c : 6;    /* zakres: 0...63 */
};
```

- Dostęp do pól bitowych odbywa się na takiej samej zasadzie jak do normalnych pól struktury

```
struct Bits dane;

dane.a = 10;
dane.b = 3;
```

Pola bitowe

```
struct Bits
{
    unsigned int a : 4;    /* zakres: 0...15 */
    unsigned int b : 2;    /* zakres: 0...3 */
    unsigned int   : 4;
    unsigned int c : 6;    /* zakres: 0...63 */
};
```

- Jeśli pole nie ma nazwy, to nie można się do niego odwoływać
- Pola bitowe nie mają adresów
 - nie można wobec pola bitowego stosować operatora **&** (adres)
 - nie można polu bitowemu nadać wartości funkcją **scanf()**

Pola bitowe - przykład

```
struct Flags_8086
{
    unsigned int CF : 1;    /* Carry Flag */
    unsigned int   : 1;
    unsigned int PF : 1;    /* Parity Flag */
    unsigned int   : 1;
    unsigned int AF : 1;    /* Auxiliary - Carry Flag */
    unsigned int   : 1;
    unsigned int ZF : 1;    /* Zero Flag */
    unsigned int SF : 1;    /* Signum Flag */
    unsigned int TF : 1;    /* Trap Flag */
    unsigned int IF : 1;    /* Interrupt Flag */
    unsigned int DF : 1;    /* Direction Flag */
    unsigned int OF : 1;    /* Overflow Flag */
};
```

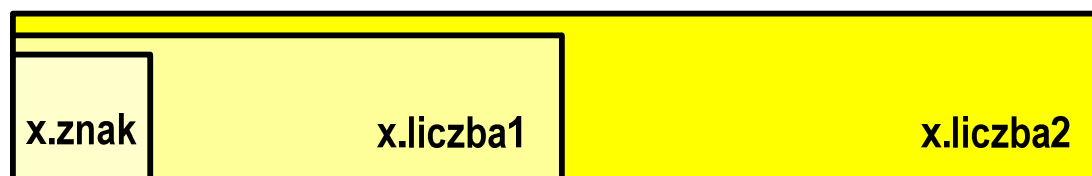
Unie

- Specjalny rodzaj struktury umożliwiający przechowywanie danych różnych typów w **tym samym obszarze pamięci**
- Do przechowywania wartości w unii należy zadeklarować zmienną

```
union zbior x;
```

```
union zbior  
{  
    char    znak;  
    int     liczba1;  
    double  liczba2;  
};
```

- Zmienna **x** może przechowywać wartość typu **char** lub typu **int** lub typu **double**, ale tylko jedną z nich w danym momencie

- Rozmiar unii wyznaczany jest przez rozmiar największego jej pola

Unie

- Dostęp do pól unii jest taki sam jak do pól struktury

```
union zbior x;  
x.znak = 'a';  
x.liczba2 = 12.15;
```

```
union zbior  
{  
    char    znak;  
    int     liczba1;  
    double  liczba2;  
};
```

- Unię można zainicjować jedynie wartością o typie jej pierwszej składowej
- Unie tego samego typu można sobie przypisywać

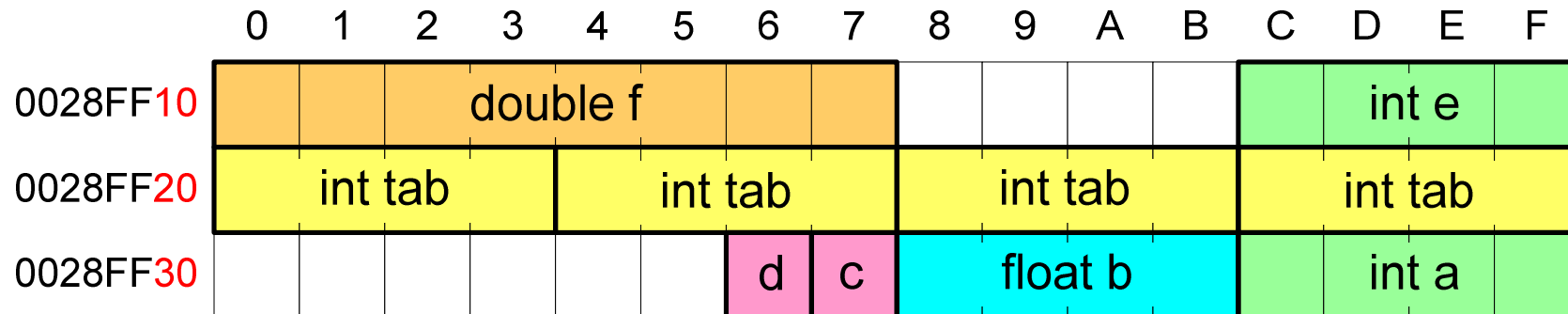
```
union zbior x = {'a'};  
union zbior y;  
y = x;
```


Co to jest wskaźnik?

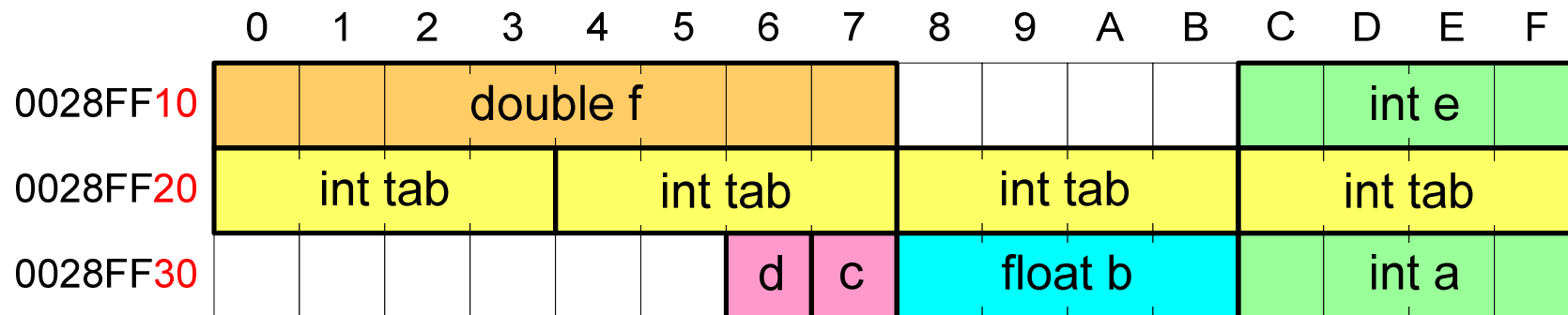
- **Wskaźnik** - zmienna mogąca zawierać adres obszaru pamięci
- najczęściej adres innej zmiennej (obiektu)

```
int a;  
float b;  
char c, d;  
int tab[4], e;  
double f;
```

- Zmienne przechowywane są w pamięci komputera

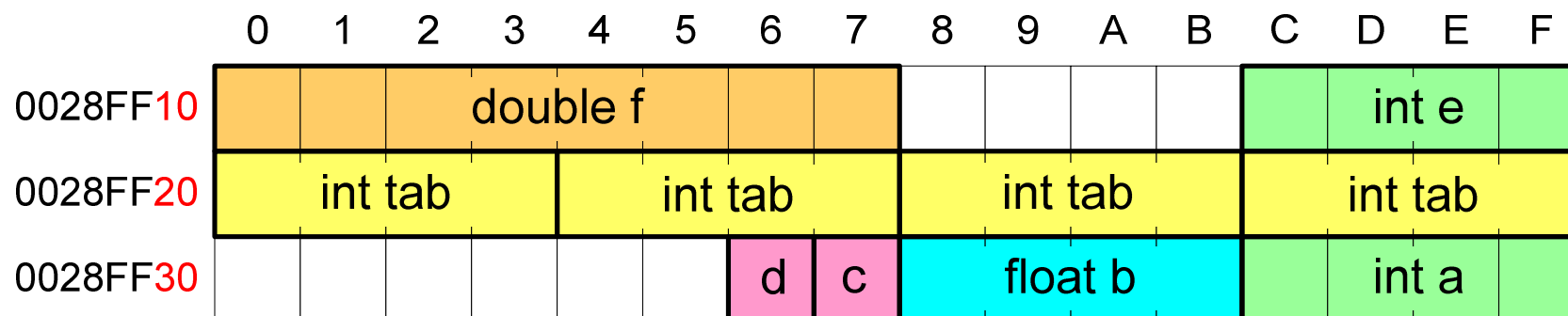
Co to jest wskaźnik?

- Każda zmienna znajduje się pod konkretnym adresem i zależnie od typu zajmuje określoną liczbę bajtów
- Podczas kompilacji wszystkie nazwy zmiennych zastępowane są ich adresami
- Wyświetlenie adresu zmiennej:

```
printf("Adres zmiennej a: %p\n", &a);  
printf("Adres tablicy tab: %p\n", tab);
```

Co to jest wskaźnik?

- Każda zmienna znajduje się pod konkretnym adresem i zależnie od typu zajmuje określoną liczbę bajtów
- Podczas kompilacji wszystkie nazwy zmiennych zastępowane są ich adresami
- Wyświetlenie adresu zmiennej:

```
Adres zmiennej a: 0028FF3C  
Adres tablicy tab: 0028FF20
```

```
printf("Adres zmiennej a: %p\n", &a),  
printf("Adres tablicy tab: %p\n", tab);
```

Deklaracja wskaźnika

- Deklarując wskaźnik (zmienną wskazującą) należy podać **typ** obiektu na jaki on wskazuje
- Deklaracja wskaźnika wygląda tak samo jak każdej innej zmiennej, tylko że jego **nazwa** poprzedzona jest symbolem gwiazdki (*)

```
typ *nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ* nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ * nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ*nazwa_zmiennej;
```

Deklaracja wskaźnika

- Deklaracja zmiennej wskaźnikowej do typu **int**

```
int *ptr;
```

- Mówimy, że zmienna **ptr** jest typu: **wskaźnik do zmiennej typu int**
- Do przechowywania adresu zmiennej typu **double** trzeba zadeklarować zmienną typu: **wskaźnik do zmiennej typu double**

```
double *ptrd;
```

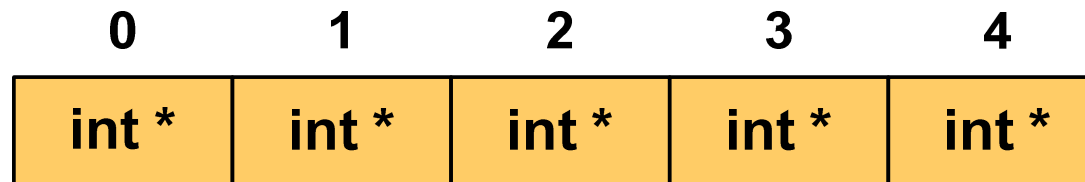
- Można konstruować wskaźniki do danych dowolnego typu łącznie z typami **wskaźnik do wskaźnika do...**

```
char **wsk;
```

Deklaracja wskaźnika

- Można deklarować tablice wskaźników - zmienna `tab_ptr` jest tablicą zawierającą 5 wskaźników do typu `int`

```
int *tab_ptr[5];
```


- Natomiast zmienna `ptr_tab` jest wskaźnikiem do 5-elementowej tablicy liczb `int`

```
int (*ptr_tab)[5];
```

Deklaracja wskaźnika

- W deklaracji wskaźnika lepiej jest pisać ***** przy zmiennej, a nie przy typie:

```
int *ptr1;    /* lepiej */  
int* ptr2;    /* gorzej */
```

gdyż trudniej jest popełnić błąd przy deklaracji dwóch wskaźników:

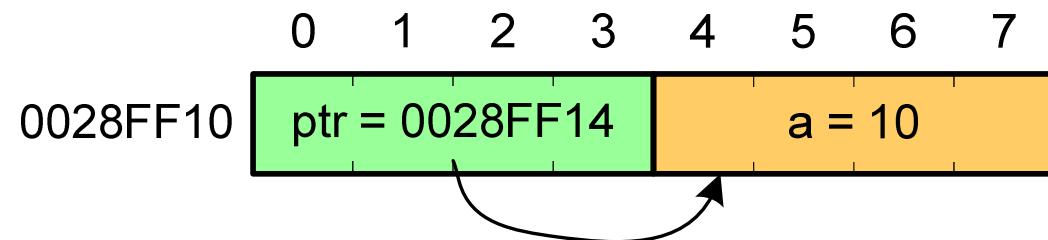
```
int *p1, *p2;  
int* p3, p4;
```

- W powyższym przykładzie zmienne **p1**, **p2** i **p3** są **wskaźnikami do typu int**, zaś zmienna **p4** jest „zwykłą” zmienną typu **int**

Przypisywanie wartości wskaźnikom

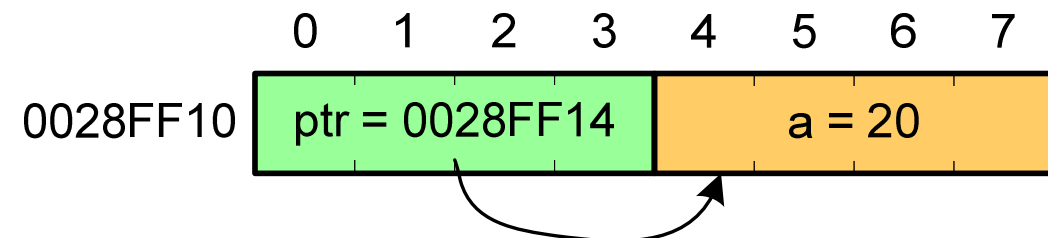
- Wskaźnikom można przypisywać adresy zmiennych
- Adresy takie tworzy się za pomocą operatora pobierania adresu **&**

```
int a = 10;  
int *ptr;  
ptr = &a;
```


- Mając adres zmiennej można „dostać się” do jej wartości używając tzw. operatora wyłuskania (odwołania pośredniego) - gwiazdki (*****)

```
*ptr = 20;
```


Wskaźnik pusty

- **Wskaźnik pusty** to specjalna wartość, odróżnialna od wszystkich innych wartości wskaźnikowych, dla której gwarantuje się nierówność ze wskaźnikiem do dowolnego obiektu
- Do zapisu wskaźnika pustego stosuje się wyrażenie całkowite o wartości **zero (0)**

```
int *ptr = 0;
```

- Zamiast wartości **0** można stosować makrodefinicję preprocesora **NULL**, która podczas kompilacji programu zamieniana jest na **0**

```
int *ptr = NULL;
```

Przykład: przypisywanie wartości wskaźnikom

```
#include <stdio.h>

int main(void)
{
    int x = 15;
    int *ptri = NULL;

    printf("x =      %d\n", x);
    printf("ptri = %p\n", ptri);

    ptri = &x;           // przypisanie adresu
    printf("ptri = %p\n", ptri);

    *ptri = *ptri + 10;  // x = x + 10
    printf("x =      %d\n", x);
    printf("x =      %d\n", *ptri);

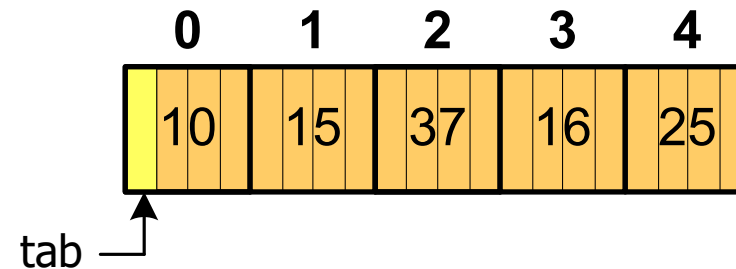
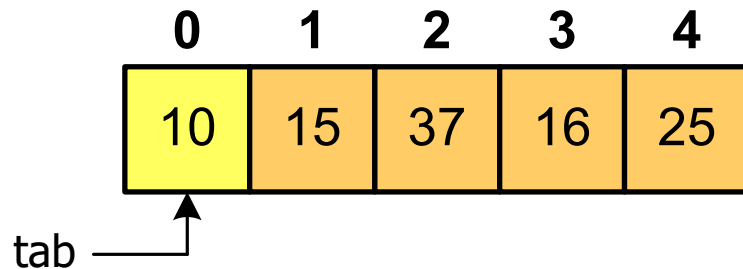
    return 0;
}
```

```
x =      15
ptri = 0000000000000000
ptri = 00000000010FF960
x =      25
x =      25
```

Wskaźniki a tablice

- Nazwa tablicy jest jej adresem (dokładniej - adresem elementu o indeksie 0)

```
int tab[5] = {10, 15, 37, 16, 25};
```

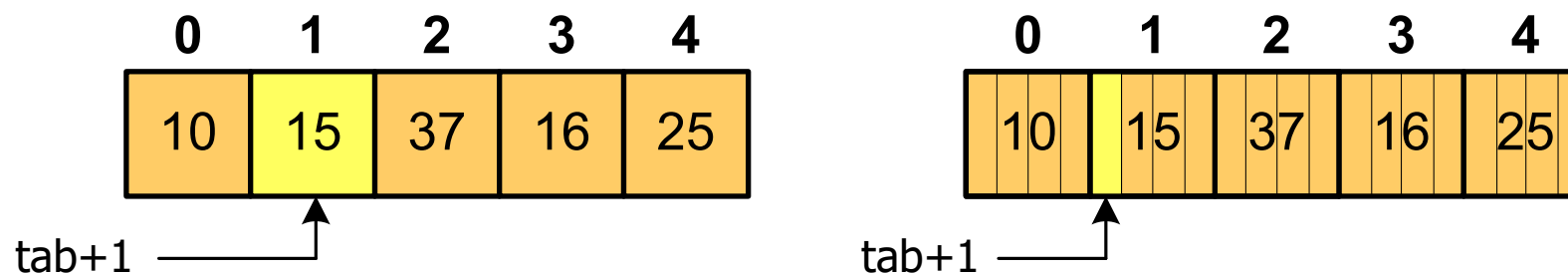

- Zastosowanie operatora ***** przed nazwą tablicy pozwala „dostać się” do zawartości elementu o indeksie 0

***tab** jest równoważne **tab[0]**

Wskaźniki a tablice

- Dodanie **1** do adresu tablicy przenosi nas do elementu tablicy o indeksie **1** (przesunięcie o 4 bajty, gdyż **int** zajmuje 4 bajty)

zatem: $*(tab+1)$ jest równoważne $tab[1]$

ogólnie: $*(tab+i)$ jest równoważne $tab[i]$

- W zapisie $*(tab+i)$ nawiasy są konieczne, gdyż operator $*$ ma bardzo wysoki priorytet

$x = *tab+1;$ jest równoważne $x = tab[0]+1;$

Wskaźniki a tablice

- Brak nawiasów powoduje błędne odwołania do elementów tablicy

```
int tab[5] = {10,15,37,16,25};  
int x;  
  
x = *(tab+2);  
printf("x = %d", x);           /* x = 37 */  
  
x = *tab+2;  
printf("x = %d", x);           /* x = 12 */
```

$x = *(tab+2);$ jest równoważne $x = tab[2];$

$x = *tab+2;$ jest równoważne $x = tab[0]+2;$

Wskaźniki i struktury

- Gdy zmienna strukturalna jest wskaźnikiem, to do odwołania do pola struktury używamy **operatora pośredniego wyboru pola (->)**

```
wskaźnik_do_struktury -> nazwa_pola
```

```
struct osoba Nowak, *Nowak1;  
Nowak1 = &Nowak;  
Nowak1 -> wiek = 25;  
  
/* lub */  
  
(*Nowak1).wiek = 25;
```

```
struct osoba  
{  
    char imie[15];  
    char nazwisko[20];  
    int wiek, waga;  
};
```

- W ostatnim zapisie nawiasy są konieczne, gdyż operator **.** ma wyższy priorytet niż operator *****

Operacje na wskaźnikach (1)

- **Przypisanie** - wskaźnikowi można przypisać:
 - adres zmiennej (nazwa zmiennej poprzedzona znakiem **&**)
 - inny wskaźnik
 - tablicę (nazwa to jej adres)

```
int tab[3] = {1, 2, 3};  
int x = 10, *ptr1, *ptr2, *ptr3;  
  
ptr1 = &x;  
ptr2 = ptr1;  
ptr3 = tab;
```

- Typ adresu i wskaźnika muszą być zgodne

Operacje na wskaźnikach (2)

- **Pobranie wartości (dereferencja)**
 - otrzymanie wartości przechowywanej w pamięci, w miejscu wskazywanym przez wskaźnik
 - operator pobrania wartości (dereferencji, wyłuskania): *****

```
int x = 10, *ptr, y;  
  
ptr = &x;  
y = *ptr;  
printf("Wartosc x i y: %d\n", y);
```

```
Wartosc x i y: 10
```


Operacje na wskaźnikach (3)

■ Pobranie adresu wskaźnika

- tak jak inne zmienne, także wskaźniki posiadają wartość i adres

```
int x = 10, *ptr;  
  
ptr = &x;  
printf("Adres zmiennej x:      %p\n", ptr);  
printf("Adres wskaźnika ptr: %p\n", &ptr);
```

```
Adres zmiennej x:      002CF920  
Adres wskaźnika ptr: 002CF914
```

Operacje na wskaźnikach (4)

- **Dodanie liczby całkowitej do wskaźnika**
 - przed dodaniem liczby całkowitej jest ona mnożona przez liczbę bajtów zajmowanych przez wartość wskazywanego typu

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4};  
  
printf("Adres tab:      %p\n", tab);  
printf("Adres tab+2:   %p\n", (tab+2));  
printf("tab[0]:         %d\n", *tab);  
printf("tab[2]:         %d\n", *(tab+2));
```

```
Adres tab:      002CFC60  
Adres tab+2:   002CFC68  
tab[0]:        0  
tab[2]:        2
```

Operacje na wskaźnikach (5)

- **Zwiększenie wskaźnika (inkrementacja)**
 - do wskaźnika można dodać **1** lub zastosować operator **++**
 - wskaźnik będzie pokazywał na kolejny element tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;

ptr = tab;
printf("tab[0]: %d\n", *ptr);
ptr++;
printf("tab[1]: %d\n", *ptr);
ptr = ptr + 1;
printf("tab[2]: %d\n", *ptr);
```

```
tab[0]: 0
tab[1]: 1
tab[2]: 2
```

Operacje na wskaźnikach (5)

- **Zwiększenie wskaźnika (inkrementacja)**
 - do wskaźnika można dodać **1** lub zastosować operator **++**
 - wskaźnik będzie pokazywał na kolejny element tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4};  
  
printf("tab[0]: %d\n", *tab);  
tab++;  
printf("tab[1]: %d\n", *tab);
```

error C2105: '++' needs l-value

Operacje na wskaźnikach (6/7)

- **Odjęcie liczby całkowitej od wskaźnika**
 - działa analogicznie jak dodanie liczby całkowitej do wskaźnika, ale wskaźnik musi być lewym operandem odejmowania

- **Zmniejszenie wskaźnika (dekrementacja)**
 - działa analogicznie jak inkrementacja

Operacje na wskaźnikach (8)

■ Odejmowanie wskaźników

- różnicę między dwoma wskaźnikami oblicza się najczęściej dla wskaźników należących do tej samej tablicy
- różnica ta określa jak daleko od siebie znajdują się elementy tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;  
  
ptr = tab + 3;  
printf("Roznica: %d\n", ptr-tab);
```

```
Roznica: 3
```

- różnica wskaźników należących do dwóch różnych tablic może spowodować błąd w programie

Operacje na wskaźnikach (9)

■ Porównanie wskaźników

- porównanie może dotyczyć tylko wskaźników tego samego typu
- w porównaniach stosowane są standardowe operatory:
`<`, `>`, `<=`, `>=`, `==`, `!=`

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;

ptr = tab + 2;
ptr--;
--ptr;
if (tab == ptr)
    printf("Ten sam wskaznik\n");
else
    printf("Inny wskaznik\n");
```

Ten sam wskaznik

Koniec wykładu nr 5

Dziękuję za uwagę!